

รายงานการใช้นวัตกรรม
ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๙

นางสาวณัฏฐรินทร์ สุนิพัฒน์
ตำแหน่ง ครูชำนาญการ

โรงเรียนทุ่งศรีอุดม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

รายงานนวัตกรรม

๑. ชื่อนวัตกรรม

ผังความรู้สื่อสร้างสรรค์ คำราชาศัพท์ (หมวดร่างกาย) ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CIPPA Model

๒. ผู้จัดทำ

นางสาวณัฏฐรินทร์ สุนิพัฒน์

๓. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

๑. เพื่อให้นักเรียนสามารถระบุ สรุป และบอกความหมายของคำราชาศัพท์หมวดร่างกายได้ถูกต้อง

๒. เพื่อให้นักเรียนสามารถออกแบบและจัดทำผังความรู้/โปสเตอร์คำราชาศัพท์หมวดร่างกายร่วมกับกลุ่มได้

๓. เพื่อให้นักเรียนสามารถนำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นได้อย่างมั่นใจ

๔. ความเป็นมาและความสำคัญ

คำราชาศัพท์เป็นวัฒนธรรมทางภาษาที่มีความสำคัญในภาษาไทย แต่เนื่องจากเป็นคำศัพท์เฉพาะที่ไม่ได้ใช้ในชีวิตประจำวันทั่วไป ส่งผลให้นักเรียนมักจดจำได้ยากและมองว่าเป็นเรื่องไกลตัว การจัดการเรียนรู้แบบเดิมอาจทำให้นักเรียนเกิดความชินชาและขาดความสนใจ ดังนั้น การนำกระบวนการเรียนรู้แบบ CIPPA Model มาใช้ร่วมกับการทำกิจกรรมกลุ่มสร้างสรรค์สื่อโปสเตอร์ผังความรู้คำราชาศัพท์ (หมวดร่างกาย) จะช่วยให้นักเรียนได้สืบค้น ลงมือปฏิบัติ สรุปองค์ความรู้ผ่านภาพวาดและการชี้ตำแหน่งอวัยวะ ตลอดจนได้นำเสนอผลงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งช่วยกระตุ้นความสนใจ ความเข้าใจ และการจดจำคำราชาศัพท์ได้อย่างเป็นระบบ

๕. ขอบเขต

๕.๑. กลุ่มเป้าหมาย: นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนทุ่งศรีอุดม

๕.๒ .ตัวแปรที่ใช้ในการประเมินผล:

ด้านความรู้ (K): นักเรียนสามารถระบุและอธิบายความหมายของคำราชาศัพท์หมวดร่างกายได้อย่างถูกต้อง

ด้านทักษะกระบวนการ (P): การออกแบบผังความรู้ การทำงานกลุ่ม และการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A): มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน และรักความเป็นไทย

๖. กรอบแนวคิด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง คำราชาศัพท์ (หมวดร่างกาย) โดยใช้กระบวนการ CIPPA Model มุ่งเน้นให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านการระดมความคิด วิเคราะห์โครงสร้างอวัยวะ วาดภาพประกอบ และ

ระบุคำราชาศัพท์ที่ถูกต้องลงบนโปสเตอร์ชิ้นงานกลุ่ม ก่อนจะนำเสนอเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน

๗. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

กระบวนการเรียนรู้ CIPPA MODEL

C - Construction of Knowledge: นักเรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองจากการสืบค้นและเชื่อมโยงคำราชาศัพท์กับอวัยวะร่างกาย

I – Interaction: นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกันภายในกลุ่ม

P - Physical Participation: นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวาดภาพ ระบายสี เขียนป้ายคำศัพท์ และจัดทำสื่อ

P - Process Learning: นักเรียนฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ การวางแผนงานกลุ่ม และการสืบค้น

A – Application: นักเรียนนำความรู้เรื่องคำราชาศัพท์ไปประยุกต์ใช้ในการสื่อสารและการเรียนการสอนภาษาไทย

๘. ขั้นตอนการสร้างและใช้นวัตกรรม

นวัตกรรมนี้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่แบ่งออกเป็น ๕ ขั้นตอนตามกระบวนการ CIPPA MODEL

ขั้นที่ ๑: ขั้นทบทวนความรู้เดิม และแสวงหาความรู้ใหม่ (ทบทวนคำราชาศัพท์พื้นฐานและสืบค้นคำศัพท์หมวดร่างกายเพิ่มเติม)

ขั้นที่ ๒: ขั้นการศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม (วางแผนจัดทำโปสเตอร์หมวดร่างกาย)

ขั้นที่ ๓: ขั้นการสรุปและการจัดระเบียบความรู้ (สรุปตำแหน่งอวัยวะและเขียนกำกับคำราชาศัพท์ เช่น พระเศียร, พระเนตร, พระหัตถ์, พระบาท)

ขั้นที่ ๔: ขั้นการปฏิบัติ และ/หรือ การแสดงผลงาน (นำเสนอโปสเตอร์ผังความรู้คำราชาศัพท์หน้าชั้นเรียน)

ขั้นที่ ๕: ขั้นการประยุกต์ใช้ความรู้ (การทดสอบความถูกต้องและการตอบคำถามแลกเปลี่ยนเรียนรู้)

๙. ผลการดำเนินการ

แผนการจัดการเรียนรู้ได้รับการนำไปใช้สอนจริงในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีการบันทึกผลหลังการเรียนรู้ วัดและประเมินผลด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างชัดเจน นักเรียนสามารถผลิตโปสเตอร์ผังความรู้คำราชาศัพท์หมวดร่างกายที่มีความสวยงาม ถูกต้อง และออกออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๐. ประโยชน์ที่ได้รับ

นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจในคำราชาศัพท์หมวดร่างกายได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการคิดสร้างสรรค์ และทักษะการสื่อสารนำเสนอผลงาน

นักเรียนมีความเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยและตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

๑๑. ปัจจัยความสำเร็จ

การใช้สื่อการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติ (Active Learning) ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและจดจำเนื้อหาได้ง่ายขึ้น

กระบวนการทำงานกลุ่มที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ช่วยเหลือกันตามถนัด (งานวาดภาพ, เขียนตัวอักษร, นำเสนอ)

การเกณฑ์การประเมินชิ้นงานและการนำเสนอที่ชัดเจน ครอบคลุมทั้งด้าน K, P และ A

๑๒. ข้อเสนอแนะ

ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนต่อยอดการทำผังความรู้ไปสู่คำราชาศัพท์หมวดอื่น ๆ เช่น หมวดเครือญาติ หรือหมวดเครื่องใช้ เพื่อขยายวงความรู้ให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย **รายวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน** **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔**

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง คำราชาศัพท์ **เวลา ๒ คาบ**

เรื่อง คำราชาศัพท์ (หมวดร่างกาย) **เวลา ๑ คาบ**

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

๒. ตัวชี้วัด

ท ๔.๑ ม.๔-๖/๓ ใช้ภาษาเหมาะสมแก่กาลเทศะ บุคคล และวัตถุประสงค์ รวมทั้งใช้คำราชาศัพท์อย่างถูกต้อง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

คำราชาศัพท์เป็นระเบียบการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับระดับบุคคล การเรียนรู้คำราชาศัพท์หมวดร่างกายผ่านการสร้างสรรค์ผังความรู้และการทำงานกลุ่ม จะช่วยให้นักเรียนเข้าบริบทของคำศัพท์ จดจำตำแหน่งของอวัยวะได้อย่างถูกต้อง และนำไปใช้สื่อสารได้อย่างเหมาะสม

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K): นักเรียนสามารถระบุและบอกความหมายของคำราชาศัพท์หมวดร่างกายได้อย่างถูกต้อง

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P): นักเรียนสามารถจัดทำผังความรู้/โปสเตอร์คำราชาศัพท์หมวดร่างกายได้ นักเรียนสามารถนำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นได้

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A): นักเรียนมีวินัย มุ่งมั่นในการทำงาน และเห็นคุณค่าของการใช้ภาษาไทย

๕. สาระการเรียนรู้

๕.๑ ด้านความรู้: หลักการใช้คำราชาศัพท์หมวดร่างกาย (เช่น พระเศียร, พระขนง, พระเนตร, พระนาสิก, พระโอษฐ์, พระหัตถ์, พระชงฆ์, พระบาท)

๕.๒ ทักษะกระบวนการ: ทักษะการคิดวิเคราะห์, การทำงานร่วมกันเป็นทีม, ทักษะการนำเสนอ

๕.๓ คุณลักษณะอันพึงประสงค์: ใฝ่เรียนรู้, มุ่งมั่นในการทำงาน, รักความเป็นไทย

๕.๔ สมรรถนะผู้เรียน: ความสามารถในการสื่อสาร, ความสามารถในการคิด, ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. หลักฐานการเรียนรู้/ภาระงาน/ชิ้นงาน

ภาระงาน: การทำงานกลุ่มสืบค้นและนำเสนอ

ชิ้นงาน: โปสเตอร์ผังความรู้ "คำราชาศัพท์ หมวดร่างกาย"

๗. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัดผล	เกณฑ์การประเมินผล
ด้านความรู้ (K): ระบุคำราชาศัพท์หมวดร่างกายถูกต้อง	ตรวจชิ้นงาน โปสเตอร์ผังความรู้	แบบประเมินชิ้นงาน	ผ่านเกณฑ์ ๖๐% ขึ้นไป
ด้านทักษะกระบวนการ (P): การทำงานกลุ่มและการนำเสนอ	สังเกตการทำงานกลุ่มและการนำเสนอหน้าชั้น	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน / แบบสังเกตพฤติกรรม	ระดับคุณภาพ ๒ (ดี) ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ (A): มีวินัย มุ่งมั่น ใฝ่เรียนรู้	สังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ (ดี) ขึ้นไป

๘. กิจกรรมการเรียนรู้ (รูปแบบ CIPPA Model)

ขั้นที่ ๑: ขั้นทบทวนความรู้เดิม และกระตุ้นความสนใจ (๑๐ นาที)

๑. ครูทบทวนความรู้เดิมเรื่องระดับของภาษาและระดับบุคคลในการใช้คำราชาศัพท์

๒. ครูทำกิจกรรมทายคำศัพท์ชวนคิด ชี้อวัยวะตนเอง (เช่น ศีรษะ, ตา, มือ) แล้วให้นักเรียนตอบว่าคำราชาศัพท์ของอวัยวะเหล่านี้คืออะไร เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ ๒: ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้และการสร้างองค์ความรู้ (๓๐ นาที)

๑. นักเรียนจับกลุ่ม (กลุ่มละ ๔-๕ คน) เพื่อศึกษารายละเอียดคำราชาศัพท์หมวดร่างกายจากใบความรู้ โดยนักเรียนในแต่ละกลุ่มช่วยกันวางแผนออกแบบโปสเตอร์ผังความรู้ "คำราชาศัพท์ หมวดร่างกาย" โดยวาดภาพตัวละคร/การ์ตูน และเขียนชี้ระบุตำแหน่งคำราชาศัพท์อวัยวะต่าง ๆ ให้ถูกต้องสวยงาม

๒. ครูคอยดูแล สังเกตการทำงานกลุ่ม ให้คำแนะนำเรื่องความถูกต้องของคำศัพท์และการสะกดคำ

ขั้นที่ ๓: ขั้นสรุปและการนำเสนอผลงาน (๑๐ นาที)

๑. ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานโปสเตอร์คำราชาศัพท์หมวดร่างกายหน้าชั้นเรียน

๒. เพื่อนกลุ่มอื่นและครูร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง ให้ข้อเสนอแนะ และชื่นชมผลงาน

๙. สื่อ / แหล่งเรียนรู้

Power Point เรื่อง คำราชาศัพท์หมวดร่างกาย , กระดาษ , สีไม้, ปากกาเคมี

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง: ให้ผู้สอนประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับ คะแนน (๔)	ระดับ คะแนน (๓)	ระดับ คะแนน (๒)	ระดับ คะแนน (๑)
๑	เนื้อหาถูกต้อง เคลียร์ ชัดเจน				
๒	การชี้ตำแหน่งคำศัพท์ หมวดร่างกายถูกต้อง				
๓	ภาษาที่ใช้ในการนำเสนอ เข้าใจง่าย				
๔	ความสวยงามและ ความคิดสร้างสรรค์ของ สื่อ				
๕	วิธีการนำเสนอผลงาน และการตอบคำถาม				
	รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)				

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

๑๘ - ๒๐ คะแนน: ดีมาก

๑๔ - ๑๗ คะแนน: ดี

๑๐ - ๑๓ คะแนน: พอใช้

ต่ำกว่า ๑๐ คะแนน: ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่...../...../.....